

**"A sa kaya vei ira ko koya,
Oqo na vosa kau a daukaya
vei kemudou niu a tiko kei
kemudou, ni na yaco kecega
na vosa sa tukuni au, sa volai
e na vunau i Moses, kei na
nodrai vola na parofita, kei
na Same.⁴⁵ Sa qai
vakararamataka na lomadra
ko koya, me ra kila rawa nai
Vola Tabu,"**

(Luke 24:44, 45)

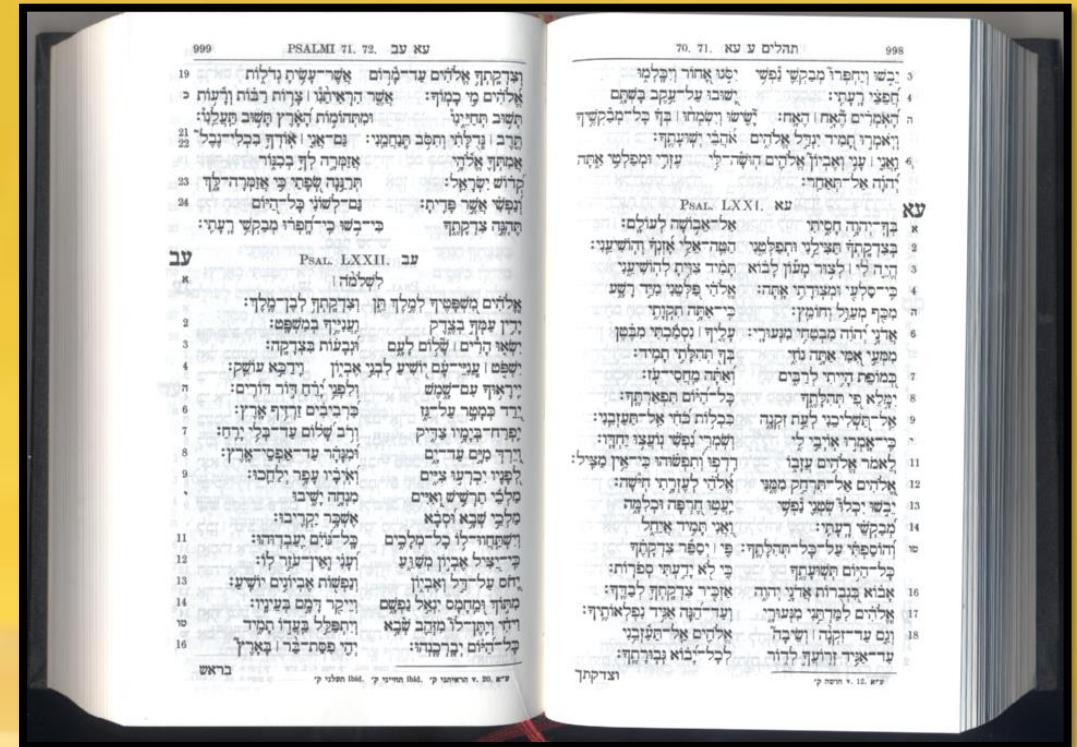

Me wiliki vakacava na Same? Na i vola ni same me wiliki ena vakasama ni matalia ena vuqa sara na veika.

E sega ni vakataka na vei i vola e so ena i Vola Tabu, ka ni duidui era vola, ena gauna duidui kei na draki ni bua duidui: mai vei Mosese yacova na lesu vakabobula mai Papiloni.

E roбота на veiulutaga duidui me vaka na vakavinavinaka, vosayalayala, lele, tukutuku ni veigauna...

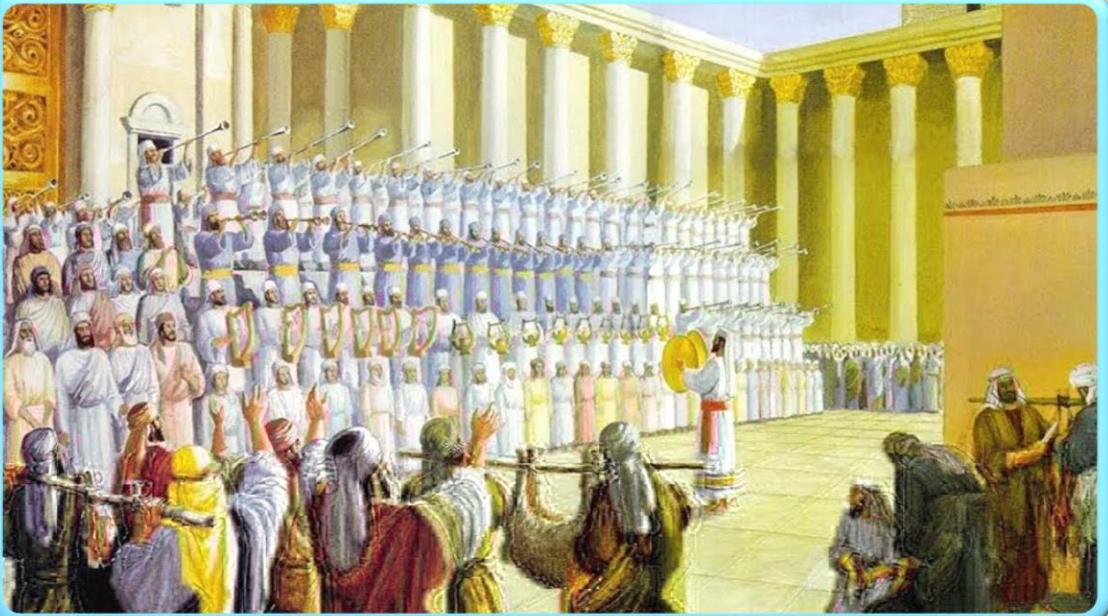
Ia e uasivi ga, sa dodonu ga me da nanuma ni i vola ceguvi, ka vosa kina vakadodonu ki vei keda na Yalo Tabu.

- ➡➡ Ai vola ni sere.
- ➡➡ Dauvolavola kei ne veika era sotava.
- ➡➡ Ulutaga kei na kena i volavolai.
- ➡➡ Ai vola ni masu.
- ➡➡ O koya e tukuni kina: Kalou.

AI VOLA NI SERE

"Sa qai lesia na sere ni vakavinavinaka vei Jiova ko Tevita ena siga ko ya vei Esafa kei ira na wekana" (1 Veigauna 16:7)

Eso era vakatabakidua ki na soqo bibi eso:

Ena lotu ena
Siga Tabu
(Same 92)

Ena i lakolako ki na solevu
kei na vulavou (na "hallel e
Ijipita" Same 113-118; kei na
"hallel levu" Same 136)

Na lotu e
veimataka ena
valenisoro
("hallel ni
veisiga" Same
145-150)

Na yaca ni i vola e vu mai na vosa va Kiriki (sere ka lagati vata kei na i vakatagi), ka yaca ni i vola ena Septuagint (LXX). A yacana ko Teilimi (*Tehillim*) (praises).

Na same era sere ka lagati ena vale ni soro kei na veivalenilotu ena gauna ni lotu.

E cavuti na iyaya ni vakatagi, sere, kei ira era liutaka na matasere ena i vakamacala ni veisame eso (e.g., Same 9; 45; 88).

Na lotu vakarisito sa ciqoma talega na i vola ni Same me sere ni sokalou (Kolosa 3:16; Efeso 5:19).

DAUVOLAVOLA KEI NA VEIKA ERA SOTAVA

"Same i Tevita ni drotaki Apisalome na luvana"
(mai na Same 3)

E vuqa sara na Same e vola o Tevita (2 Sam. 23:1). O ira na daunivolavola tale e so era:

Esafa kei ratou na luvena tagane (50, 73-83)

Ratou na luvei Kora (42, 44-47, 49, 84-85, 88)

Emani na Eseraiti (88, veivuke na vola)

Ecani na Eseraiti (89)

Solomoni (72, 127)

Mosese (90)

E vuqa na same era vakatakila na veika era sotava vakadua o ira ka vola (era vakataki keda):

- ◆ Veikadredre
- ◆ Lomalomarua kei na vakararawataki
- ◆ Vakila na veivosoti ni Kalou
- ◆ Reki
- ◆ Vakararavi ki na vua na Kalou ena nona dina kei na loloma
- ◆ Vakanuinui vua na Kalou
- ◆ Vakadinata na vosaniyalayala ni Kalou
- ◆ Tukuniyalotaki ni vakalesui vua na Kalou
- ◆ Tagica na veivakabulai

ULUTAGA KEI NA KENA I VOLAVOLAI

"Sa tukuna na lagilagi ni Kalou ko lomalagi; ka sa vakatakila na cakacaka ni ligana na maliwa levu" (Same 19:1)

Same e rabailevu na veiulutaga ka kovuta ka kovuta vakatalega kina na ka tauoko e sotava na tamata ena veiwekani kei na Kalou:

- ➡ Sere ka vakacauauataka na Kalou Dauveibuli, Tui ka Turaganilewa
- ➡ Same ni vakavinavinaka vua na Kalou ena nona i solisoli kecega
- ➡ Tagi ni vakamamasu veua na Kalou me sereki keda mai na noda leqa
- ➡ Vosa vuku ka i dusidusi yaga me vakadadamuri ena noda bula
- ➡ Kena same na Tui, ka dusi Karisito na Tui ka Dauniveiserekia
- ➡ Same ka taleva lesu na i tukutuku kei Isireli kei na dinata na Kalou na vei tukutuku oqo

Era volai me vaka na serekali. Serekali vaka Iperiu e duidui. E so na kedra i volavolai e:

Parallelism

Semata na vosa, yatu vosa, kei na veivananau tautauvata, tokaruataka se laveta na veibasai ni so na vakanananu

na nomuni lomalagi, na cakacaka ni qaqalo ni ligamuni, Na vula kei na kalokalo...Same 8:3

Images

Vakaiyaloyalotaka eso na veivosa (figurative language)

Me cobo na uciwai: Me reki vata na veiulu-ni-vanua (Same 98:8)

Merism

Expresses the whole through contrasting parts Psalms 88:1

Kemuni Jiova na Kalou sa dauvakabulai au, Ka'u a tagi e na siga kei na bogi e matamuni:

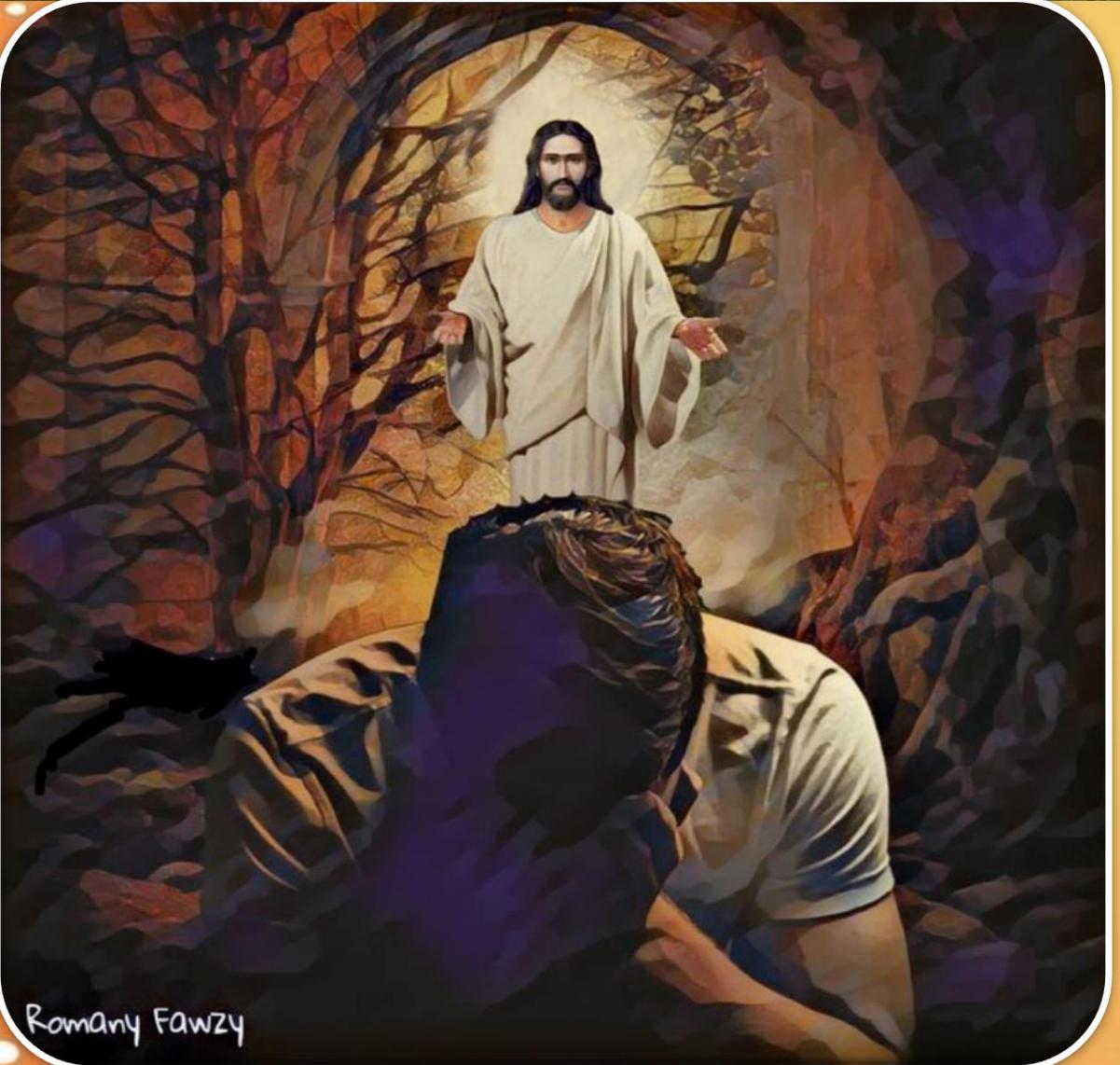
Word games

Vakayagataka na vosa rogorogovata me vakararamataka nona i tukutuku. Eda raica ena Same 96:5 na vosa elohim (kalou) kei na elilim (matakau)

Ni ra sa matakau walega na nodra kalou na veimatanitu:la ko Jiova ga sa bulia na lomalagi.

AI VOLA NI MASU

Ni rogoa noqu masu, Jiova vaqara daligamuni ki na noqu kerekere: Mo ni vakarorogo vei au ena nomuni yalodina kei na nomuni yalododonu ” (Same 143:1)

Romany Fawzy

Era vosa vua na Kalou o ira na daunisame me vaka ga e dua na i tokani: “Ni vakarogoca na noqu tagi, noqu Tui kei na noqu Kalou, niu sa masu ga vei kemuni” (Same 5:2).

Ena Same, erau veirogoci vakamatata na Kalou kei na tamata. Ena masu kei na vakavinavinaka, na tamata – ena veiceguvi ni Yalo Tabu – e vakatakila na nuinui, rere, cudru, rarawa kei na mosi. Na veika ka sega ni okata na nona lotu, kawatamata, tagane se yalewa o koya ka wili - ka. Eda rawa ni vakadeitaki keda ena veigauna ena same.

Eda kasamitaka rawa ena veimasu oqo ni cakacaka sara tu ga vakadodonu na Yalo ni Kalou kei keda. “Tevita na luvei Jese [...] na daunisere i Isireli e kaya: Sa vosa e gusuqu na Yalo i Jiova, sa tiko e yaequ talega na nona vosa” (2 Sam. 23:1-2).

Eda bulu talega ena i nuinui qo ni Kalou e rogoa noda masu: “la sa rogoci au vakaidina na Kalou; sa vakarorogo ki na domo ni noqu masu” (Same 66:19).

O KOYA KA VAKALIUCI: NA KALOU

"ni sa vakabulai koya ka lumuta ko Jiova: ena rogoci koya mai na nona lomalagi tabuena kaukauwa ni ligana i matau sa dau ia na veivakabulai" (Same 20:6)

Me vaka ena nona bula na daunisame, sa dodonu me vakatawana na lomada na Kalou, ka me da kila ni da rawa vakararavi ki vua ena ka kecega.

Same 16:8 Sa dau tikoga ena noda vakanananu

Same 44:8 Eda lagita ka vakacerecerei koya ena gauna tauoko

Same 46:1 A noda i drodro ka noda kaukauwa

Same 47:1 Eda kaila vua ena kaila ni marau

Same 57:2 Eda tagi vua sa cakacaka tiko ena vukuda

Same 62:8 Eda sova na lomada e matana

Psalm 82:8 Eda tagica na nona lewa dodonu

Same 121:7 Ena maroroi keda mai na ca kecega

Eda vakavinavinaka ki na Same, eda kila kina ni Kalou e rogoci keda, dina ga ni da sega ni raici koya, e rogoce sauma noda masu ena kena gauna donu (Same 3:4; 10:1; 20:5-6).

Kalou e tiko ena nona Vale Tabu, ia e tiko talega e yasaqu (Same 11:4; 23:4). Eda na tudei ka sega ni yavalati ena nona i serau (Same 119:58).

Na Same i Tevita e curuma na ivakarau ni bbula rabailevu, mai na kena vakilai na cala titobu kei na veika e sala vata kaya, kina vei ulunivanua cecere ni vakabauta kei na veisemati vata kei na Kalou. Na vei ka e tukuni baleta na bula oqo e vakaraitaka ga na leqa kei na madua e kauta mai na valavala ca, kei na titobu ni vanua e rawa ni yacova na loloma levu ni Kalou, ka dusivaka na ka e rawata na vakabauta me laveti koya e vakatusa na nona cala me rawa ni wili me luve ni Kalou. Na veivakadeitaki kece e tukuni ena Nona Vosa, e wili me dua na vosa ni veivakataudeitaki cecere taudua ni Nona yalo dina, dodonu ka dau loloma ni Kalou.